

Seletuskiri nr 1.1-6.2/953

põllumajandusministri määruse “Põllumajandusministri 8. detsembri 2006. a määruse nr 111 “Puidu kuivatamise ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamise nõuded ja vastavusmärgi vorminõuded” muutmise” eelnõu juurde

I. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse “Põllumajandusministri 8. detsembri 2006. a määruse nr 111 “Puidu kuivatamise ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamise nõuded ja vastavusmärgi vorminõuded” muutmise” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on välja töötatud “Taimekaitseaduse” § 45 lõike 3 alusel.

Eelnõu eesmärgiks on sätestada nõuded puidu kuivatamisele ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamisele ning parandamisele, mille järgimine annab piisava kaitse ohtlike taimekahjustajate leviku vastu. Puidukuivatis kuivatatud ning HT vastavusmärgi kandev puidust toode, nagu pakendamisel kasutatav puidust materjal, kujutab endast suurt ohtlike taimekahjustajate sissetoomise ja leviku riski, eriti siis, kui puidust pakkematerjali kasutatakse, parandatakse või uuendatakse korduvalt. Taaskasutusele võetud mis tahes puidust pakkematerjali tegelikku päritolu on raske kindlaks määrata ja seega ei saa selle taimetervisealast seisundit kergesti välja selgitada. Eelnõu sätestab, et märgistatud toote parandamiseks tohib kasutada ainult kuumtöödeldud puitu. Nõuetekohaselt parandatud ja märgistatud puidust tooteid on võimalik ekspordida riiki, kus puidust toodete sisseveo eelduseks on HT vastavusmärgi olemasolu.

Eelnõus kehtestatud nõuded on kooskõlas rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni alusel kehtestatud rahvusvahelise füto-sanitaarmedetmete standardi nr 15 “Puidust pakkematerjali reguleerimine rahvusvahelises kaubanduses” (*Guidelines for regulating wood packaging material in international trade, ISPM 15*) 2009. aasta muudatustega.

Põllumajandusministri määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna taimekaitse büroo peaspetsialist Olga Lavrentjeva (625 6535, olga.lavrentjeva@agri.ee) ning Põllumajandusameti taimetervise osakonna juhataja asetäitja Ülle Metsman (671 2641, ulle.metsman@pma.agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Katrin Pööra (625 6165, katrin.poorra@agri.ee). Eelnõu keeleteimetaja on Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523, leeni.silk@agri.ee).

II. Eelnõu sisu

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse määruse § 4. Vastavusmärgiga märgistatud kuumtöödeldud puidust toote (edaspidi *märgistatav toode*) valmistamisel, sealhulgas parandamisel tohib kasutada ainult kooritud puitu. Väikseid kooretükke võib tootel esineda kui need on kitsamad kui 3 cm või laiemad kui 3 cm, aga ühe kooretüki pindala ei tohi ületada 50 cm². Märgistatud toode parandamiseks tohib kasutada ainult kuumtöödeldud puitu. Vastavusmärgiga märgistatud kuumtöödeldud puidust toote parandamiseks loetakse kui puidust tootest asendatakse kuni 1/3 selle komponentidest. Asendatud komponendid peavad olema kuumtöödeldud ja igaüks eraldi märgistatud HT vastavusmärgiga. Kui märgistatavast tootest asendatakse rohkem kui 1/3 selle komponentidest, peab kogu toote uuesti kuumtöötlemata. Enne uut töötlemist tuleb puidust tootel peal olnud märgid eemaldada (nt üle värvides või lihvides). Pärast kuumtöötlemist tuleb toode uuesti märgistada

vastavusmärgiga vastavalt määruse nr 111 "Puidu kuivatamise ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamise nõuded ja vastavusmärgi vorminõuded" kehtestatud nõuetele.

Eelnõu § 1 punktiga 2 täiendatakse määruse § 5 punktidega 5 ja 6. Vastavusmärk peab vastama Rahvusvahelise Fütosanitaarmeetmete Standardi nr 15 II lisas toodud vastavusmärgile. Enne vastavusmärgi paigutamist peab puit või puidust toode olema nõuetekohaselt kuumtöödeldud. Vastavusmärgi kasutamisel tuleb arvestada märgistatava toote omadusi, et oleks tagatud märgi nähtavus ning selgus. Samuti ei tohi vastavusmärk olla punane ega oranž, kuna neid värvusi kasutatakse ohtlike toodete märgistamisel. Vastavusmärk peab olema ühekordselt kasutatav, et seda ei saaks ühelt tootelt eemalda ja kasutada teisel tootel, mis ei ole kuumtöötlemist läbinud. Juhul kui ettevõtja tahab märgile muid andmeid lisada (nt logo) märgi kasutamise kaitsmise eesmärgil, võib lisaandmeid esitada üksnes väljaspool vastavusmärgi piire. Kuna märgistatav puit ja puidust pakkematerjal võivad olla erineva suuruse ja kujuga, siis määruse lisas on toodud vastavusmärkide erinevad vormid. Muid märke ei ole lubatud kasutada.

Eelnõu § 1 punktiga 3 muudetakse määruse § 5 lõiget 3. Märgistus, mis näitab, et puidust pakkematerjal kuulub ISPM 15 standardiga kooskõlas olevale heakskiidetud fütosanitaarsele töötlemisele ehk kuumtöötlemisele, peab sisaldama ainult järgmisi komponente: sümbol; riigi tähis; isiku registrikande number taimetervise registris ning töötlemisviisi tähis (HT lühend). Märgistuse piirjoone sees ei tohi olla muud teavet. Kui ettevõtja peab vajalikuks esitada märgistamiseks lisaandmeid (nt tootja kaubamärk, volitava asutuse logo), võib sellise teabe esitada märgistuse kõrval, so märgistuse piirjoontest väljaspool. Märgistuse piirjoonest väljaspool paigaldatavatest lisatähisest ei pea järelevalveasutust täiendavalt teavitama.

Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse määruse § 6 lõike 2 teist lauset. Ettevõtja peab viivitamata teatama Põllumajandusametile igast enesekontrolliplaanis tehtud muudatusest (nt muudatused tootmisetapis või enesekontrollisüsteemi eest vastutava töötaja isiku muutumine jm). Peale enesekontrolliplaanis tehtud muudatuste peab ettevõtja viivitamata teatama Põllumajandusametile kuumtöödeldud puitmaterjali märgistamisel tehtud muudatustest, kuna aja jooksul võib ettevõtte muuta märgi suurust vastavalt toodete suurusele, mida ta valmistab (ISPM 15 annab erinevad märgi kujundused). Samuti võib ta kasutada erinevaid märgistamise tehnoloogiat – värvitempel või põletusmatriits.

Eelnõu § 1 punktiga 5 muudetakse määruse § 6 lõike 6 teist lauset. Puidu niiskusesisalduse ja kuumtöötlemise protsessi temperatuuri jälgimise mõõtevahendite kontrollimine peab toimuma kaks korda aastas mõõtevahendi abil, mida kalibreeritakse üks kord aastas akrediteeritud kalibreerimislaboris. Kalibreerimist on Eestis pädev tegema AS Metrosert, mis on Eesti metroloogia keskasutus.

Eelnõu § 1 punktiga 6 muudetakse määruse § 6 lõiget 7. Enesekontrollisüsteemi rakendamine ja täitmine peab olema dokumenteeritud ning dokumendid tuleb säilitada. Mõõtevahendite kontrollimisega ning ostetud ja müüdüd puiduga seotud dokumente tuleb säilitada viis aastat. Kuivatusprotokolle tuleb säilitada üks aasta, nende pikem säilitusperiood ei ole otstarbekas, kuna Põllumajandusamet teostab järelevalvet puidukuivatite kohta üks kord aastas (vajadusel rohkem) ning kord kontrollitud protokollide korduskontroll ei ole vajalik. Samal ajal protokollide säilitamise perioodi lühendamise vähendab ettevõtjate halduskoormust.

Eelnõu § 1 punktiga 7 kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses. Lisas on esitatud uued näidised märgistusest, mis illustreerivad mõningaid nõutavate osade vastuvõetavaid variante

tähisel, mida kasutatakse tõendamaks, et seda märki kandev puidust pakkematerjal on läbinud heakskiidetud töötlemisviisi.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse jõustumistähtaeg, mille kohaselt eelnõu § 1 punkt 3 jõustub 1. jaanuaril 2011. aastal. Kehtiva määruse § 5 lg 3 kohaselt on HT vastavusmärgi kasutajal õigus esitada märgil lisaandmeid, kui ta on sellest teavitanud Põllumajandusametit. Kuna käesoleva eelnõuga seda sätet muudetakse ja vastavusmärgil lisaandmete esitamist ei lubata, siis § 5 lg 3 rakendamiseks kehtestatakse üleminekuaeg, et ettevõtjad saaksid oma tegevuse nõuetega vastavusse viia.

III. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel ei ole lähtutud Euroopa Liidu õigusest, kuna ettevõtte, kus tegeletakse vastavusmärgiga märgistatava puidu kuivatamisega, nõuetele vastavaks tunnistamist ei ole reguleeritud Euroopa Liidu tasandil. Sellise regulatsiooni kehtestamine on liikmesriigi pädevuses.

IV. Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse nõuded, mis aitavad vähendada puidu ja puidust toodetega seotud ohtlike taimekahjustajate levikut ja nende Eestisse sissetoomise ohtu. Suurt osa puidust kasutatakse pakkematerjali valmistamiseks. Sellist pakkematerjali kasutatakse taimetervise kontrolli alla mittekuuluvate kaupade veol, mistõttu peab puidust toode olema töödeldud ja vastavalt märgistatud, mis aitab kaasa taimetervise riskide ennetamisele.

V. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

Eelnõu määrusena kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

VI. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, välja arvatud eelnõu § 1 punkt 3, mis jõustub 1. jaanuaril 2011. aastal.

VII. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on esitatud arvamuse saamiseks Põllumajandusametile. Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Keskkonnaministeerium kooskõlastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul õigusaktide eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ei kandnud ega taotlenud kooskõlastamise tähtaja pikendamist. Vabariigi Valitsuse 11. juuni 1996. a määrusega nr 160 kinnitatud "Vabariigi Valitsuse reglemendi" punkti 25³ kohaselt loetakse eelnõu seetõttu Keskkonnaministeeriumi poolt kooskõlastatuks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, nende märkustega on arvestatud.

Ants Noot
Kantsler

Põllumajandusministri 8. detsembri 2006. a määruse nr 111 "Puidu kuivatamise ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamise nõuded ja vastavusmäärgi vorminõuded" muutmise määruse eelnõu seletuskirja lisa vastavusmäärgi vorminõuded" muutmise määruse eelnõu seletuskirja lisa

Põllumajandusministri 8. detsembri 2006. a määruse nr 111 "Puidu kuivatamise ja puidukuivatis kuivatatud puidust toodete valmistamise nõuded ja vastavusmäärgi vorminõuded" muutmise määruse eelnõu kooskõlastamise tulemused ja märkuste arvestamata jätmise põhjendused

Kooskõlastaja	Kooskõlastamise tulemus ja märkused	Märkuste ja ettepanekute arvestamise põhjendus	Märkuste arvestamata jätmise põhjendus
<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium</p>	<p>1) Vastavalt „Õigustloovate aktide eelnõude normitehnika eeskirja“ §-le 51 on määruse seletuskirja üks eesmärkidest põhjendada eelnõu põhiseisukohti. Eelnõu juurde lisatud seletuskiri neid nõudeid aga ei täida. Seletuskirjas on ümberjutustatud eelnõu ja kehtiva määruse paragrahvide tekstide ning see ei sisalda põhjendusi, miks eelnõus toodud muudatused on vajalikud.</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Seletuskiri on täiendatud.</p>	
	<p>2) Eelnõu punktiga 3 muudetakse määruse § 5 lõiget 3. Leiame, et selline sõnastus ei ole kooskõlas seletuskirjas esitatuga ning vastuolu on ka tekstis eneses. Kui vastavusmärk on piiritletud piirjoontega, siis ei saa esitada lisainfot vastavusmärgil, kuid väljaspool selle piirjooni, sest sellisel juhul ei ole lisaandmed enam märgil. Üldine põhimõte peaks olema, et vastavusmärgil endal ei esitata mingisugust kõrvalist</p>	<p>Märkusega on arvestatud.</p>	

	<p>informatsiooni, küll võiks seda teha märgi kõrval. Seega teeme ettepaneku sõnastada § 5 lg 3 järgmiselt:</p> <p><i>„(3) Vastavusmärgile võib kanda ainult käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud andmeid. Isik, kellel on vastavusmärgi kasutamise õigus, võib vastavusmärgi kõrval esitada vajalikke lisaandmeid.“</i></p>		
	<p>3) Kehtiva § 5 lg 3 kohaselt võib vastavusmärgi kasutajal olla õigus esitada märgil lisaandmeid, kui ta on sellest teavitanud Põllumajandusametit. Kuivõrd eelnõuga seda sätet muudetakse ja vastavusmärgil lisaandmete esitamist ei lubata, siis peaks § 5 lg 3 rakendamiseks olema üleminekühtlaeg, et ettevõtjad saaksid oma tegevuse nõuetega vastavusse viia.</p>	<p>Märkusega on arvestatud.</p>	
	<p>4) Eelnõu punktiga 4 muudetakse määruse § 6 lg 2 teist lauset, milles sätestatakse, et muuhulgas tuleb teavitada ka muudatustest märgistamisel. Kuna eelpool on öeldud, et vastavusmärgile midagi ei lisata, siis millest selle sätte kohaselt teavitama peab? See punkt vajab täpsustamist.</p>		<p>Märkust ei ole arvestatud. Seletuskiri on täiendatud.</p> <p>Põllumajandusministeerium leiab, et aja jooksul võib ettevõtte muuta märgi suuruselt vastavalt toodete suurusele, mida ta valmistas (ISPM 15 annab erinevad märgi kujundused). Samuti võib ta kasutada erinevate märgistamise tehnoloogiat –</p>

			<p>värviempel või põletusmatriits. Seeja muudatustest kuumtöödeldud puitmaterjali määrgistamisel tuleb viivitamata teavitada Põllumajandusametit.</p>
	<p>5) Eelnõu punktis 5 soovitame tulenevalt mõõtmiste valdkonna terminoloogias kasutada mõiste „mööteriist“ asemel üldisemat mõistet „möötevahend“. Seeja teeme ettepaneku sõnastada § 6 lg 6 teine lause järgmiselt: <i>„Möötevahendeid kontrollitakse kaks korda aastas möötevahendiga, mida kalibreeritakse akrediteeritud kalibreerimislaboris intervalliga üks kord aastas.“</i></p>	<p>Märkusega on arvestatud.</p>	
	<p>6) Eelnõu punktis 6 sätestatakse erinevate dokumentide säilitamise tähtajad. Kabiüks ei selgu aga seletuskirjast, millest tulenevalt on sellised tähtajad valitud ja kas erinevate tähtaegade kehtestamine on põhjendatud.</p>	<p>Märkusega on arvestatud. Seletuskiri on täiendatud.</p>	